

УДК 37.091.12:004

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17.146-150

ЯСНОГУРСЬКА Людмила Михайлівна –

кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов

Рівненського державного гуманітарного університету

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3039-447X>

e-mail: ludmillka21@ukr.net

ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗОВИХ ПОНЯТЬ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ

**ЯСНОГУРСЬКА Людмила Михайлівна. ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗОВИХ ПОНЯТЬ
ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ
РЕСУРСІВ**

У статті визначено характеристику базових понять іншомовної підготовки майбутніх фахівців засобами цифрових освітніх ресурсів. Характерними особливостями навчання з використанням засобів інформаційних технологій, на відміну від традиційної системи, є поступальний та прогресивний характер змін технологій навчання. Зазначимо, що точної, стандартизованої дефініції терміну «іншомовна підготовка студентів» немає, але у науковій літературі фіксуються такі спільні риси.

Ключові слова: іншомовна підготовка, майбутні фахівці, цифрові освітні ресурси, вища освіта, компетентність.

**YASNOGURSKA Lyudmyla Mykhailivna. CHARACTERISTICS OF THE BASIC CONCEPTS OF
FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF FUTURE PROFESSIONALS THROUGH DIGITAL EDUCATIONAL
RESOURCES**

The article defines the characteristics of the basic concepts of foreign language training of future specialists using digital educational resources.

The characteristic features of training using information technology, in contrast to the traditional system, are the progressive and progressive nature of changes in learning technologies.

It should be noted that there is no exact, standardized definition of the term «foreign language training of students», but the following common features are recorded in the scientific literature.

Mastery of modern information and communication technologies is becoming a necessary attribute of a specialist of any profile, ensuring a certain information and functional independence.

The characteristic features of digital educational resources are: interactivity and availability at any time; multimedia; the possibility of self-control and assessment of knowledge; integration with other digital services.

Digital educational resources in foreign language training of students are a set of digital educational and information tools that are used in the process of learning a foreign language in order to form communicative foreign language competence.

In our opinion, digital educational resources in foreign language training of specialists are a complex of information learning tools, software materials, online platforms, multimedia materials and interactive tools that are necessary for the effective organization, promotion and improvement of the process of learning a foreign language.

It helps to form foreign language communicative competence of specialists, expand listening, speaking, reading and writing skills, create conditions for individualization, motivation and self-education of students of higher education institutions, and serve as a model for the implementation of new technologies for teaching foreign languages, which combine traditional methods with the prospects of information and communication technologies.

Keywords: foreign language training, future specialists, digital educational resources, higher education, competence.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Модернізація вищої освіти потребує підготовки нового покоління

висококваліфікованих фахівців. До особистісних якостей здобувачів освітніх організацій вищої освіти висуваються підвищені

вимоги, що дозволить їм успішно провадити професійну діяльність.

Важливими напрямками у іншомовній підготовці майбутніх фахівців є, зокрема, навчання мови на основі теоретичних положень міжкультурної комунікації та визначення студента як суб'єкта міжкультурної комунікації та як суб'єкта освітнього процесу.

Сучасні тенденції організації освітнього процесу із застосуванням мультимедіа знаходять своє відображення і в системі навчання іноземних мов у ЗВО. Опанувати іншомовну професійну компетентність не перебуваючи в країні мови – процес дуже трудомісткий. Ця проблема та низка інших, що впливають на весь процес навчання іноземних мов у вищій школі, зумовлюють доцільність та об'єктивну необхідність використання мультимедіа технологій [3].

Переходячи до аналізу сутності, змісту, іншомовної підготовки майбутніх фахівців засобами цифрових освітніх ресурсів, слід зазначити, що характерними особливостями навчання з використанням засобів інформаційних технологій, на відміну від традиційної системи, є поступальний та прогресивний характер змін технологій навчання:

- їхнє наукове обґрунтування та практичне впровадження у всі сфери людської діяльності, стрімке вдосконалення засобів нових інформаційних технологій;
- загальна потреба у людях, які мають методами обробки інформації з допомогою комп'ютерів;
- можливість згладжування та зменшення протиріч, властивих системі навчання засобами інформаційних технологій;
- підвищення ефективності процесу навчання за рахунок його інтенсифікації та індивідуалізації;
- розвиваючий характер технологій навчання з використанням засобів інформаційних технологій;
- задоволення запиту суспільства на людях, які мають методами обробки інформації з допомогою комп'ютерів;
- масове тиражування засобами інформаційних технологій передових технологій навчання;
- підвищення ефективності педагогічної діяльності викладача за рахунок економії часу на опитування та тренінг студентів [5].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основою дослідницького пошуку слугують ідеї, сформульовані у розвідках

вітчизняних та зарубіжних учених щодо проблем іншомовної підготовки майбутніх фахівців засобами цифрових освітніх ресурсів (Н. Воронова, А. Дробін, Е. Ліпінська, Н. Микитенко, П. Найвар, Л. Овчаренко, М. Прадівляний, В. Соскевіч, С. Ханушова, Н. Юхно тощо).

Мета статті – охарактеризувати базові поняття іншомовної підготовки майбутніх фахівців засобами цифрових освітніх ресурсів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для виявлення сутності, структури та змісту іншомовної підготовки сучасного фахівця, побудови розкриття способів її формування та розвитку звернемося, перш за все, до розгляду визначень базових понять дослідження.

Сутністю *іншомовної підготовки студентів* є комплекс навчально-виховних та комунікативно-пізнавальних процесів, що спрямовані на формування у студентів мовних компетенцій (лексичних, граматичних, фонетичних, комунікативних), а також міжкультурної комунікативної здатності для дійової професійної та соціальної діяльності [3].

Іншомовна підготовка студентів має такі характеристики. Вона орієнтована на інтеграцію знань, умінь і навичок у сфері іноземної мови; окреслює розвиток чотирьох головних аспектів мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письмо; враховує міжкультурні відзнаки комунікації; може здійснюватися як у традиційному, так і у цифровому середовищі [4].

Польський науковець В. Соскевіч трактує іншомовну підготовку як: «...складний багатоплановий процес, в результаті якого забезпечується високий рівень професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців, звертає увагу на багатоплановість (множинних складових) й кінцевій меті – формуванні професійної іншомовної компетентності [10].

В свою чергу Е. Ліпінська (Польща) вважає іншомовну підготовку: «...процес формування у студентів іншомовних комунікативних здібностей шляхом інтеграції найбільш перспективних дидактичних підходів до створення на базі закладу освіти іншомовного розвиваючого навчального середовища» [11].

Чеські науковці П. Найвар та С. Ханушова вважають, що іншомовна підготовка це:

«...практика, що визначає послідовне зв'язне отримання знань, умінь, навичок у галузі іноземної мови, віддзеркалення та закріплення засвоєних іншомовних лінгвістичних структур, занурення в лінгво-культурний осередок та контроль якості вивчення іншомовного лінгвістичного матеріалу в контексті розвитку професійних компетенцій» [12].

Л. Овчаренко тлумачить іншомовну підготовку, як: «...системно організований хід орієнтації мети, змісту, форм, методів і засобів навчання та виховання на майбутню педагогічну спеціальність, що забезпечує можливість розвитку у студентів засобами іноземної мови професійно орієнтованих знань, умінь і навичок мовно-мисленнєвої практики, збільшення ступеня їхньої комунікативної та міжкультурної компетенцій» [6].

На думку Н. Юхно іншомовна підготовка це: «...інтегративна особистісно-професійна освіта, яка розкриває здібність і бажання студента до творчого рішення практико-орієнтованих та інформаційно-комунікативних задач у галузі професійної діяльності та іншомовного професійно орієнтованого спілкування» [9].

На нашу думку іншомовна підготовка студентів – це планомірний хід формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності, що окреслює набуття знань, умінь і навичок з іноземної мови для ефективного спілкування в навчальній, професійній та соціокультурній сферах.

Іншомовна підготовка студентів вміщує розвиток мовленнєвих (аудіювання, говоріння, читання, письмо), мовних (лексичних, граматичних, фонетичних) і соціокультурних умінь, а також здібності застосовувати іноземну мову як засіб пізнання, самовираження та професійного розвитку.

Зазначимо, що точної, стандартизованої дефініції терміну «іншомовна підготовка студентів» немає, але у науковій літературі фіксуються такі спільні риси: системно впорядкований процес навчання іноземної мови студентів (зокрема немовних спеціальностей) з професійною або спеціалізованою спрямованістю; має професійну, комунікативну, міжкультурну орієнтацію – не просто вивчення мови, а застосовування її у фаховому чи соціокультурному контексті; вміщує методичне забезпечення, планування, застосовування сучасних інноваційних технологій, змішаного чи дистанційного навчання; окреслює формування іншомовної компетен-

ції або комунікативної компетентності; спрямована на здатність/готовність студента вживати іноземну мову в професійній діяльності, спілкуванні, міжкультурній взаємодії.

Соціально-економічні зміни, що відбуваються в суспільстві, впливають на інформатизацію професійної освіти. Володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями стає необхідним атрибутом фахівця будь-якого профілю, забезпечуючи певну інформаційну і функціональну незалежність. В умовах ринку робочої сили професійна кваліфікація людини стає одним із вирішальних факторів у забезпеченні рівня життя. Це є не лише додатковою мотивацією до придбання відповідних умінь та навичок, а й підвищує вимоги до змісту, організації та іншомовної підготовки майбутніх фахівців засобами цифрових освітніх ресурсів.

Сутністю цифрових освітніх ресурсів є «...електронні ресурси та інструменти, призначені для сприяння освітнього процесу, які забезпечують різні шляхи до навчальної інформації, інтерактивних вправ, мультимедійних матеріалів та платформ дистанційного навчання.

Характерними ознаками цифрових освітніх ресурсів є: інтерактивність і доступність у будь-який час; мультимедійність; можливість самостійного контролю і оцінювання знань; інтеграція з іншими цифровими сервісами.

Н. Воронова окреслює поняття «цифрові освітні ресурси (ЦОР)» як сучасну генерацію навчальних засобів, створених в умовах інформатизації освіти, наприклад мобільного та електронного навчання» [1].

Науковець А. Дробін наголошує на такому визначенні цифрових освітніх ресурсів. «...Навчальні, наукові, інформаційні, довідкові дані, представлені в інтернет середовищах, цифрових сервісах тощо. Вони охоплюють широкий спектр засобів: педагогічні програмні засоби, електронні підручники, електронні тести, комп'ютерні моделі, тренажери, дидактичні ігри та симулятори» [2].

Цифрові освітні ресурси в іншомовній підготовці студентів – це сукупність цифрових навчальних та інформаційних засобів, які використовуються в процесі вивчення іноземної мови (з метою формування комунікативної іншомовної компетентності), доступні через цифрове середовище та призначені для організації як аудиторної, так і позааудиторної самостійної роботи студентів [7].

У контексті використання цифрових освітніх ресурсів в іншомовній підготовці студентів А. Соломаха наголошує: «...цифрові ресурси в у процесі іншомовної підготовки потребують такої форми організації, яка б відповідала запитам нинішньої генерації студентів, доводила їх до поліпшення особистої іншомовної комунікативної компетентності поза межами аудиторії» [8].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, на нашу думку цифрові освітні ресурси в іншомовній підготовці фахівців – це комплекс інформаційних засобів навчання, програмних матеріалів, онлайн-платформ, мультимедійних матеріалів та інтерактивних інструментів, які необхідні для ефективної організації, сприяння та вдосконалення процесу вивчення іноземної мови.

Вони допомагають формуванню іншомовної комунікативної компетентності фахівців, розширення навичок аудіювання, говоріння, читання й письма, створюють умови для індивідуалізації, мотивації та самоосвіти студентів ЗВО, виступають зразком виконання нових технологій навчання іноземних мов, які суміщають традиційні методики з перспективами інформаційно-комунікаційних технологій.

Перспективами розвитку цифрових освітніх ресурсів в іншомовній підготовці фахівців означимо: використання інтелектуальних систем, які аналізують індивідуальний рівень знань, стиль навчання та темп засвоєння матеріалу здобувачів, сприятиме створенню персоналізованих маршрутів іншомовної підготовки; поєднання відео-, аудіо-, віртуальної та доповненої реальності дозволить створювати занурювальні мовні середовища, які імітують автентичні комунікативні ситуації; поширення відкритих цифрових ресурсів та міжнародних онлайн-платформ сприятиме обміну досвідом між студентами, викладачами й науковцями з різних країн; використання ігрових технологій, інтерактивних симуляцій і цифрових кейсів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Воронова, Н. Цифрові освітні ресурси в теорії і практиці сучасної зарубіжної освіти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2019. (9), С. 37–47.
2. Дробін А. А. Класифікація цифрових освітніх ресурсів як засіб уточнення їх практичного цільового призначення. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. 201. С. 77–81.

3. Микитенко Н. О. Технологія формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничого профілю: монографія; за ред. Г. В. Терещука. Тернопіль: ТНПУ, 2011. 411 с.
4. Ніколаєва С. Ю. Міжкультурна іншомовна освіта в Україні: ключові проблеми. *Іноземні мови*. 2016. 2. С. 3–9.
5. Овчаренко Л.Р. Сутність професійно орієнтованого навчання іноземної мови майбутніх учителів нефілологічних спеціальностей. *Science, research, development pedagogy*. Warszawa: Diamond trading tour, 2018. 3. С. 151–155.
6. Овчаренко, Л. Формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей (60-ті роки ХХ століття). *Молодий вчений*, 2019. 7 (71), С. 52–57.
7. Прадівляний М. Г. Формування професійно спрямованої іншомовної компетентності фахівців технічних та економічних спеціальностей засобами сучасних інформаційних технологій. автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Вінницький національний технічний університет. Вінниця, 2006. 20 с.
8. Соломаха, А. *Digital resources in the independent work of students of pedagogical specialties in the process of foreign language training in higher education* Materials of the XXIV – the International Science Conference «About the problems of practice, science and ways to solve them», Milan, Italy. (May 04–07, 2021) 2021. P. 215–217.
9. Юхно Н. В. Суть та структура іншомовної комунікативної компетентності фахівців. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2022. 51. С. 116–122.
10. Cockiewicz W. Jak uporządkować terminologiczny chaos w glottodydaktyce i po co? *LingVaria*. 2013. VIII, 1, P. 201–213.
11. Lipińska E. *Język ojczysty, język obcy, język drugi. Wstęp do badań dwujęzyczności*, 2003. Kraków.
12. Najvar P., Hanušová S. *Fenomén času v učení se cizím jazykům*. *Studia paedagogica*. 2010. 15(1). P. 65–83.

REFERENCES

1. Voronova, N. (2019). *Tsyfrovi osviti resursy v teorii i praktitsi suchasnoyi zarubizhnoyi osvity*. [Digital educational resources in the theory and practice of modern foreign education].
2. Drobin, A. A. (2021). *Klasyfikatsiya tsyfrovykh osvitnikh resursiv yak zasib utochnennya yikh praktychnoho tsil'ovoho pryznachennya*. [Classification of digital educational resources as a means of clarifying their practical purpose].
3. Mykytenko, N. O. (2011). *Tekhnolohiya formuvannya inshomovnoyi profesynoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv pryrodnychoho profilu*. [Technology for the formation of foreign language professional competence of future specialists in the natural sciences]. Ternopil'.

4. Nikolayeva, S. YU. (2016). *Mizhkul'turna inshomovna osvita v Ukraini*. [Intercultural foreign language education in Ukraine: key problems].
5. Ovcharenko, L. R. (2018). *Sutnist' profesijno oriyentovanoho navchannya inozemnoyi movy maybutnikh uchyteliv nefilologichnykh spetsial'nostey*. [The essence of professionally oriented foreign language teaching of future teachers of non-philological specialties]. Warszawa.
6. Ovcharenko, L. (2019). *Formuvannya profesijno oriyentovanoyi inshomovnoyi kompetentnosti studentiv nefilologichnykh spetsial'nostey (60-ti roky XX stolittya)*. [Formation of professionally oriented foreign language competence of students of non-philological specialties (60s of the XX century)].
7. Pradivlyannyi, M. H. (2006). *Formuvannya profesijno spryamovanoyi inshomovnoyi kompetentnosti fakhivtsiv tekhnichnykh ta ekonomichnykh spetsial'nostey zasobamy suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy*. [Formation of professionally oriented foreign language competence of specialists of technical and economic specialties by means of modern information technologies]. Vinnytsya.
8. Solomakha, A. (2021). *Tsyfrovi resursy v samostiyiniy roboti studentiv pedahohichnykh spetsial'nostey u protsesi inozemnoyi movnoyi pidhotovky u vyshchii shkoli*. [Digital resources in the independent work of students of pedagogical specialties in the process of foreign language training in higher education]. Milan.
9. Yukhno, N. V. (2022). *Sut' ta struktura inshomovnoyi komunikatyvnoyi komp etentnosti fakhivtsiv*. [The essence and structure of foreign

language communicative competence of specialists].

10. Cockiewicz, W. (2013). *Kak razobrat'sya v terminologicheskoy khaose v glottodidaktike i pochemu?* [How to sort out the terminological chaos in glottodidactics and why?].
11. Lipińska, E. (2003). *Rodnoy yazyk, inostranny yazyk, vtoroy yazyk. Vvedeniye v issledovaniye dviyazychiya*. [Native language, foreign language, second language. Introduction to bilingualism research]. Kraków.
12. Najvar P., Hanušová S. (2010). *Fenomen chasa v uchenii se cizim jazykum*. [Fenomen času v učení se cizím jazykum].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЯСНОГУРСЬКА Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.

Наукові інтереси: Іншомовна підготовка майбутніх фахівців засобами цифрових освітніх ресурсів у закладах вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

YASNOGURSKA Lyudmyla Mykhailivna – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Foreign Languages, Rivne State Humanitarian University, Rivne. Ukraine

Circle of scientific interests: Foreign language training of future specialists using digital educational resources in higher education institutions.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2025 р.

УДК: 373.3.091.3:372.4-056.26

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17.150-156

БІЛИНЕЦЬ Діана Михайлівна – вчитель вищої категорії

початкових класів індивідуального навчання
Монастирського ліцею Горінківської сільської ради
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-3282-2662>
e-mail: bilinetsdiana@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ ТА КОРЕКЦІЯ ТРУДНОЩІВ ЧИТАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ООП ЗАСОБАМИ НАОЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

БІЛИНЕЦЬ Діана Михайлівна. ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОГО ІНТЕРЕСУ ТА КОРЕКЦІЯ ТРУДНОЩІВ ЧИТАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ООП ЗАСОБАМИ НАОЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

У статті висвітлено теоретичні засади та практичні підходи до індивідуалізації навчання молодших школярів з особливими освітніми потребами, зосереджені на формуванні навичок читання та подоланні цих труднощів. Обґрунтовано актуальність